СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 278. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 30-го ЛИСТОПАДА 1949. — No. 278. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 30, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

АТОМОВА СИЛА БУДЕ ВИКОРИСТАНА ДЛЯ ПАЛИВА

Вашингтон, 28 листопада. — Американські науковці придумали спосіб як „витворювати" атоми для енергії. Голова Комісії Атомової Енергії, Дейвид Ліліентал, оприлюднив, що придумано машину, яка буде витворювати головні матеріяли, з яких походить атомова енергія. Машина готова вже на 90 відсотків і, якщо все піде гладко, за 18 місяців така машина буде пущена в рух. Д-р Лоренс Р. Гафстад, директор комісії для розбудови „реактора", звідомляє, що нова машина буде в спроможності використати для промислових цілей Уран-238, який не надається до виробу бомби. До бомби вживається Урану-235. „У-238 є 140 раз більше в природі ніж У-235, а з нього 139 атомів остають непридатними. Саме тих 139 атомів хочуть використати для промислових цілей. Д-р Волтер Г. Зінн з Краєвої Лябораторії Арґон в Шікаго впевняє, що вже є придумана печ на такий лад, як тепер вживається до огрівання домів. Є навіть прилад, який контролює силу отоплювання. Одначе ця печ ще не випробована. Він каже, що за 18 місяців вона вже буде оперувати.

Інші експерти кажуть, що „витворювання" атомів уможливить дешевший виріб атомових бомб. Теж можна буде порушувати воєнні літаки і кораблі атомовою силою.

Підчас пресової конференції на якій Ліліентал виявив згаданий поступ в розвитку атомової енергії, він ще згадав про свою резиґнацію з головства в комісії. Він заперечив, наче б тут були якісь політичні причини. Це зробив він просто тому, що його праця в комісії була дуже строго контрольована конґресом і він не міг нічого сказати для прилюдного вжитку. Він того погляду, що деякі атомові тайни можна оприлюднити так, щоб вони не шкодили військовим цілям. Виявлення поступу в розвитку атомової енергії для промислового вжитку потрібне під теперішню пору хоч би тому, що Росія чваниться перед світом, що вона використує атомову силу виключно для мирових цілей, і закидає Америці, наче б вона вживала атомової сили на знищення світу.

СВІДОК В СУДІ ДОВОДИТЬ, ЩО БРИДЖЕС ВІВ СТРАЙК З НАКАЗУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Сан Франсиско. — У процесі проти Гері Бриджеса, голови юнії докових робітників на Західнім побережжі, свідок Джан Г. Скумейкер сказав, що Бриджес вписався в члени Комуністичної партії в 1933 р. дістав членську книжечку і платив вкладки кілька років. Він навіть взивав інших вступати в члени партії. Скумейкер знає це тому, що в тому часі він був організатором партії, одначе пізніше самий виступив з партії. Скумейкер теж ствердив, що Бриджес діставав накази від організатора 13 дистрикту Комуністичної партії, як вести страйк морських робітників упродовж 85 днів в 1934 р.

МІСЬКА РАДА УСУНУЛА ДЕЙВИСА З ЧЛЕНСТВА.

Ню Йорк. — Бенджамин Дейвис, один з провідних комуністів, якого федеральний суд засудив на тюрму за змову проти федерального уряду, позбавлений членства в міській раді на підставі ухвали ради. Дванадцять демократів і три республіканці голосували за його усунення, а один республіканець та один ліберал стримались від голосування. Це перший раз усунено радного з міської ради Ню Йорку від часу її законного оформлення в 1938 р. Дейвис і так мав залишити уряд радного 31 грудня, бо при останніх виборах в його окрузі вийшов переможцем інший нігер, Ирл Бравн.

ЧЕМБЕРС СУМНІВАЄТЬСЯ ПРО ОДЕРЖАННЯ ДОКУМЕНТІВ ВІД ГІССА.

Ню Йорк. — Підчас відновленого процесу федерального уряду проти Алджера Гісса, обвинуваченого в кривоприсязі, головний свідок уряду, Витакер Чемберс, признав, що він не певний, чи він дістав документи від Гісса, чи може від іншого комуніста, який був в тому часі на службі в федеральнім уряді разом з Чемберсом. Досі Чемберс безупину твердив, що він діставав від Гісса документи з департаменту стейту для передання їх комуністичним шпигам. Тому, що Гісс перед Конґресовою комісією, заперечив, наче б він гув колинебудь членом Комуністичної партії, уряд обвинувачує його в кривоприсязі й доказує, що він був комуністом. Оборонець Гісса, Клод Б. Кросс, поставив двох тайних свідків з іменами „Х" і „У" на доказ, що то вони передавали документи Чемберсові, а не Гісс. Крім того оборонець згадав ще урядовця Джуліяна Водлі, як комуністичного послушника, що передавав Чемберсові документи, а самий Чемберс признав, що він міг дістати їх від Гері Декстера Гвайта, колишнього асистента секретаря скарбу. Гвайт помер від удару серця минулого року.

ПРИВАТНІ ФІРМИ НЕ ВСИЛІ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СТАРЕЧОЇ ПЕНСІЇ — ЧІНҐ.

Дітройт. — Сірус С. Чінґ, директор Федеральної Служби Посередництва й Примирення, радив робітникам і підприємцям не покладати завеликих надій на приватні старечі пенсії у протилежності до федеральних забезпечень на старість. У промові перед Економічним Клюбом Чінґ пригадав робітникам, що вони можуть діставати пенсію в приватних підприємствах тільки тоді, якщо вони будуть там постійно затруднені. Коли переходять до іншого підприємства, тоді вони це право тратять. Крім того пенсії, які виплачують робітникам малі підприємства, є забезпечені тільки маєтком підприємства. Якщо підприємство збанкротує, тоді пропадає й пенсія. Приватні підприємства можуть обіцювати старечу пенсію тільки в нагороду за вірну працю робітника, одначе ця пенсія не гарантована поза підприємством. Він пригадав на загрозу нового страйку в вугільнім промислі, який може мати вплив на виплати з фонду добродійности.

ПАНАМСЬКИЙ КАНАЛ НЕ ДІТКНЕНИЙ ПОДІЯМИ В РЕСПУБЛІЦІ

Панама, 28 листопада. — Останні події в республиці Панами не змінили в нічому адміністрації Панамського Каналу ані дипломатичних відносин до Злучених Держав, як це виявив губернатор Смуги, Франсис К. Нюкомер. Під теперішню пору уряд президента республіки справує д-р Арнульо Аріяс, якого підтримує командант Краєвої Поліції, полк. Хозе Ремон. Відносини між Каналом і Панамою, управильнені окремим договором і тепер вони унормалізовані. Канал має догляд над здоровям і в практиці це вистачальне. Торговельні банки і корабельні агенції, положені в Смузі Каналу теж функціонують правильно. Зрештою бизнес республіки Панами більше залежний від Каналу ніж бизнес Каналу від республіки. Смуга Каналу не замкнула своїх кордонів проти республіки і перехід з одного боку на другий зовсім нормальний. Головна трудність під теперішню пору це відновлення дипломатичних звязків між республікою й закордонними країнами, головно Злученими Державами.

КАНАДА ПІДПИСАЛА ДОГОВІР ПРОТИ НАРОДОВБИВСТВА.

Лейк Соксес, 29. листопада. — Канадійський представник в Об'єднаних Націях, діючи в заступстві державного секретаря закордонних справ, підписав вчора міжнародну конвенцію проти народовбивства. Канада є вже 31-ою країною, яка підписала цей документ, що увійде в силу, як його ратифікують бодай 20 країн. Досі ратифікували його ще тільки шість держав, іменно: Австралія, Етіопія, Ісляндія, Норвегія, Еквадор і Панама.

ПРЕЗИДЕНТ ТВЕРДИТЬ, ЩО СИЛА ГРЕЦЬКИХ ПОВСТАНЦІВ ЗЛОМАНА

Вашингтон. — Перед своїм виїздом на вакації до Флориди президент Труман передав конґресові звіт із урядової допомоги, постачаної з Америки грецькому урядові в його боротьбі проти большевицьких повстанців впродовж двох років. Президент твердить, що комуністи перестали бути загрозою для Греції і що між Грецією й Туреччиною прийшло до порозуміння в справі співпраці з Західним світом. Обі згадані країни дістали з Америки $625,000,000, а з того Греція сама дістала $472,461,-000. За цією допомогою Греція була в спроможності забезпечити себе перед нападами з півночі і виелімінувати зорганізовані напади повстанчих ґруп. Не зважаючи на совєтську пропаганду, серед греків панує довіря до Америки. Те саме можна сказати і про Туреччину, де Америка видала $152,545,000 на військову допомогу.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ В ОБОРОНІ НЕЗАЛЕЖНОСТИ КИТАЮ

Лейк Соксес, 29 листопада. Представник Злучених Держав в Об'єднаних Націях зіґнорував вчора резолюцію націоналістичного уряду Китаю, на підставі якої Генеральна Асамблея мала б рекомендувати всім своїм членам бойкот китайського комуністичного режиму, вносячи рівночасно американську резолюцію, рекомендуючи всім націям респектувати незалежність і волю китайського народу. Д-р Филип С. Джесуп, американський представник в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, зголосив вчора в Політичному Комітеті резолюцію, яка закликає всі нації: 1. Респектувати політичну незалежність Китаю та в своєму відношенні до нього керуватися принціпами чартеру Об'єднаних Націй; 2. Респектувати право китайського народу тепер і в майбутності встановляти собі свобідно свої політичні інституції та мати уряд, незалежний від закордонної контролі; 3. Респектувати існуючі договори з Китаєм; 4. Здержатися від: а) намагання здобути собі сферу впливів та від творення контрольованих закордоном режимів на китайській території; б) від намагання здобути собі окремі права і привілеї на території Китаю. В своїй промові д-р Джесуп заявив, що Злучені Держави мають в руках докази, які „дають причини до великих турбот, що фактично твориться основи для дальших російських намагань розчленувати Китай". Він в дальшому твердив, що Об'єднані Нації повинні подбати, аби недавнє опанування Китаю одною тоталітарною потугою, не закінчити тільки на те, аби поневолити цю країну другим імперіялізмом, вважаючи що Китай не на те звільнено від розбитого американською зброєю японського імперіялізму, щоб опісля віддати його на поталу совєтського тоталітаризму.

В СПРАВІ РІЗДВЯНИХ ПРИВІТІВ В „СВОБОДІ"

Идучи назустріч загальним бажанням наших громадян, Адміністрація „Свободи" рішила віддати в різдвяному числі газети окреме місце для святочних привітів і побажань. Різдвяне число „Свободи" появиться з датою п'ятниці, 6-го січня 1950 р. та в збільшеному об'ємі. Ціну для оголошень цих побажань встановляється: за привіт-побажання величини одного інча (дюймацаля) на одну шпальту (п'ять поодинчих рядків) — $2.00; 3 інчі на одну шпальту — $5.00; 1 інч через дві шпальти — $3:50; 2 інчі через дві шпальти — $6.00; 3 інчі через дві шпальти — $8.00 і т. д. В цю величину включається теж імена, прізвища і адреси. Оголошення різдвяних побажань прохається надсилати найпізніше до дня 20-го грудня і разом з грошевою належитістю, бо в іншому випадку вони не будуть поміщені.

Треба сподіватися, що наш загал, як місцевих громадян так і нових іміґрантів, скористає з цеї нагоди, щоби дати про себе знати, висловлюючи при цьому свої різдвяні побажання своїм рідним, знайомим і приятелям. Газета, що йде в усі, навіть найдальші закутини світу та всілякими дорогами продирає теж залізну заслону, занесе Вашу вістку і Ваш привіт до Ваших рідних і приятелів чи знайомих, справляючи їм радість та збуджуючи в них надію на кращу долю.

Адміністрація „Свободи".

ПЕРЕСЕЛЕНЧА АКЦІЯ З. У. А. Д. К. ЗНОВУ В ПОВНОМУ ХОДІ

Филаделфія, 29. листопада. — Ведена ЗУАДКомітетом акція переселення українських скитальців до ЗДА є знову в повному ході. В транспорті нових іміґрантів, що виїхав вчора з Бременгафен кораблем „Дженерал Тейлор", є вже знову 237 українців, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету. Екзекутива цего Комітету запевняє, що всі внесені через ЗУАДКомітет родинні та поіменні завірення будуть вповні використані протягом найближчого часу, якщо спонсори виконають свої зобов'язання щодо покриття адміністраційних і транспортових видатків. Те саме відноситься і до безіменних завірень самого Комітету, якщоб тільки наші громади зголосили приміщення для нових іміґрантів та поставили Комітетові до розпорядження необхідні для переселенчої акції фонди.

ЗАПОВІДАЮТЬ ШВИДКИЙ УПАДОК ЧУНКІНҐУ

Гонґ Конґ, 29 листопада. Тут заповідається, що тимчасова столиця національного уряду Китаю, місто Чункінґ, вже в найближчих днях, як не годинах, опиниться в руках комуністів. Все получення з містом вже перервано, а комуністичні передні стежі вже мали бути на передмістях.

ЕСПАНІЮ ВИКЛЮЧЕНО ВІД КОНВЕНЦІЇ ПРОТИ НАРОДОВБИВСТВА.

Лейк Соксес, 29. листопада. —Об'єднані Нації вчора знову виявили своє незмінне наставлення проти уряду ген. Франка, виключивши Еспанію навіть від підпису міжнародної конвенції проти народовбивства, яка не дає жадних прав, натомість накладає обов'язки.

УКРАЇНСЬКИЙ ФАРМЕР СВІТОВИМ ЧЕМПІОНОМ

Іван Ілюк, фармер з Гейрі Гил в Алберті, у Канаді, здобув 16 листопада світовий чемпіонат зі своїми експонами вівса та ячменю на Королівській Зимовій Виставі в Торонті. Це перший раз в історії вистави, що одна особа здобула найвищі відзнаки за два ґатунки збіжжя. Ілюк дістане за кожну перемогу срібну тацу з написом і по $100 готівки.

БЕРЛІН В СИСТЕМІ ЗАХІДНОЇ ОБОРОНИ

ЗАЯВА ДЖАНСОНА ВИДВИГАЄ ЗНОВУ ПРОБЛЕМУ ОЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ.

Берлін, 29 листопада. — Секретар оборони Злучених Держав, Луіс Джансон, заявив вчора, що становище західних аліянтів в Берліні є інтеґральною частиною їх оборонного становища в Західній Европі. Джансон відвідав Берлін в товаристві американського високого комісаря для Німеччини, Джана Дж. МекКлоя, перебуваючи в Німеччині з нагоди свого приїзду на конференцію міністрів оборони країн Атлантійського Пакту. Свою заяву в справі Берліна він склав на пресовій конференції та на виразний запит, чи „наше становище в Берліні становить інтеґральну частину нашої оборони". У зв'язку з цею заявою Джансона, у військових колах в Лондоні і Парижі видвигається запит: як думають Злучені Держави оборонити західну Европу, включно з Берліном, перед щонайменше 175 совєтськими дивізіями, і не використати до цього німецької людської сили? В цих колах добачується тільки дві можливості: або зорганізувати такі ж масові британську і французьку армії, що сильно підважило б господарства тих країн, або дозволити і перевести під відповідною контролею частинне озброєння Західної Німеччини. Ця справа є тепер головним предметом дискусій і загальна думка схиляється без сумніву до необхідности створення бодай п'ятьох німецьких дивізій. Секретар Джансон ще вчора прибув до Лондону та відбув цілий ряд нарад з британськими представниками. Сьогодні він вже буде в Парижі.

ОКОЛО 3,000 ЖЕРТВ ЕКСПЛЬОЗІЇ В СОВЄТСЬКИХ КОПАЛЬНЯХ УРАНУ В НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 29 листопада. — Місцева німецька преса повідомляє з довірочних і добре поінформованих джерел, що в останньому в совєтських копальнях урану в Саксонії біля чехословацького кордону трапилася найбільша в історії копальняна катастрофа, що коштувала около 3,000 жертв людського життя. Контрольована Совєтами пресова аґенція потвердила сам факт катастрофи, але заперечила повідомлення про людські жертви, запевняючи, мовляв, там не згинув ані один робітник. Катастрофа мала трапитися внаслідок короткого спняття електричного струму та експльозії магазинованих розривних матеріялів. З усіх поверх 3,000 робітників, погребаних живцем під землею в наслідок експльозії, врятовано тільки около 300. В дальшому з руїн видобуто ще около 1,000 трупів.

СОВЄТИ ЕВАКУУЮТЬ НІМЕЦЬКІ ТЮРМИ І КОНЦЕНТРАЦІЙНІ ТАБОРИ.

Берлін, 29 листопада. — З поінформованих джерел тут заявляють, що в останньому Совєти почали масову евакуацію всіх тюрем і концентраційних таборів в своїй зоні Німеччини. В'язнів поголовно вивозиться до Совєтського Союзу. В останньому вивезено потягами вже поверх 8,000 в'язнів. Совєтські концентраційні табори є в тих самих місцях, де були націстичні. Зі Саксенгавзен минулого тижня вивезено вантажними автомашинами понад 3,000 в'язнів. Подібно вивозиться теж в'язнів з Бухенвальду і Бауцен. Між в'язнями є багато жінок. Все це переважно політичні в'язні, головно демократи. Їх вивозиться в напрямку на Берестє Литовське, а в німецьких і західних колах існують оправдані побоювання, що в тих околицях знову відновлено „діяльність" побудованих націстами крематорій для живих людей.

БРИТАНСЬКО-СОВЄТСЬКИЙ КОРДОН ПІД ОХОРОНОЮ НІМЦІВ.

Гамбурґ, 29 листопада. — Сьогодня тут повідомлено, що довгий на 250 миль британсько-совєтський кордон в Німеччині буде переданий з днем 1-го грудня під контролю та охорону німецької сторожі. Досі цей кордон був контрольований спеціяльними відділами британських військ.

КОМІНФОРМ ЗАКЛИКАЄ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ „АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКИХ ІМПЕРІЯЛІСТІВ".

Париж, 29 листопада. — Французька комуністична преса тількищо проголосила резолюції одних нарад Комінформу, що мали відбутися в другій половині цього місяця в неназваному місці. В резолюціях закликається „світовий пролетаріят" до боротьби проти „воєнної політики англо-американського імперіялістичного бльоку". В іншій резолюції закликається той же „світовий пролетаріят" допомоги югославським комуністам „визволитися з рук шпигунів та вбивців".

ГРЕЦІЯ ОБВИНУВАЧУЄ АЛЬБАНІЮ І БОЛГАРІЮ.

Лейк Соксес, 29 листопада. — Грецький уряд знову звернувся окремим меморіялом до Об'єднаних Націй, обвинувачуючи комуністичні уряди Альбанії і Болгарії в допомозі комуністичним партизанам щодо схоплювання грецьких вояків. Уряд Балгарії зі свого боку обвинувачує Грецію, що її літаки порушують болгарську територіяльну суверенність.

ТАКТИЧНА ЗМІНА СОВЄТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ У ВІДНОШЕННІ ДО ІРАНУ.

Париж, 29 листопада. — В місцевих міжнародних дипломатичних колах з інтересом коментується останню поїздку шаха Ірану до Злучених Держав, яка напевно не справила радости Москві. При цій нагоді стверджується помітну тактичну зміну совєтської політики до тої країни. Так як ще недавно большевики явно загрожували іранським кордонам та намагалися викликувати комуністичні заворушення в тій країні, тепер вони починають грати ролю приятелів і добрих сусідів.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

НАГОДА ПЕРЕКОНАТИСЬ

Читаємо в наших газетах ще далі різні завваги з приводу недавно відбутого Четвертого Конґресу Американських Українців. Та, подумає дехто, чим більше пишеться про того роду подію, тим краще. Воно так, але все таки важливіше, що й як пишеться.

Як знаємо, ми були першими, що вказали на певні недомагання цього Конґресу. Вони безперечно були. Проте, на нашу думку, вони були малими і дрібними в порівнанні до ваги зааранжованої американськими українцями політичної загально-української маніфестації, відбутої в центрі світової політики, при численній участі та співпраці українців, що недавно прибули з Европи і були в Україні, давніше чи в найновіших часах, визначними громадськими, культурними і політичними діячами чи активними борцями за ідеал вільної й самостійної української нації.

Чи щось інше пробували ми осягати в минулих українських конґресах в Америці, як лиш таку маніфестацію обєднаної політичної думки? Все інше, яке важне воно не було б, було завжди на другому пляні. Та тепер якось так дивно складається, що дехто прикладає велику вагу менше важним речам, а на найважніше не звертає майже ніякої уваги. В таких обставинах не лишається нічо інше, а передати в газеті наскрізь вірний образ того, що й як було на Четвертім Конґресі в Вашинґтоні. Це ми й робимо. Признаємось, що радо викинули б з цього звіту все дрібне й без значення, що було на початку нарад і звязане з формальностями, а не з властивою суттю Конґресу, з предметом нарад і політичною маніфестацією. Але коли вже большевики так багато набрехали про хід Конґресу, а ще більше про його склад та кількість делегатів, а дехто передав дещо подібне до большевицького репортажу та ще „боліє", що було „мало" делегатів, найкраще передати вірно все те, що було на цьому Конґресі. Забере багато часу, заки цей матеріял буде вичерпаний, але зате буде добра нагода для кожного виробити собі власний погляд про те, як воно в Вашинґтоні було. Делегати були представниками нашого загалу. Їх вислали наші народні організації. Хай же ж тепер ввесь загал стане суддею, чи намічена нами ціль була осягнена. Хай прочитає собі кожний хочби промову сенатора Смита, не — як дехто пише — „виборчу" промову, бо Смит не був тепер ніяким кандидатом, але промову від серця старого американця, що вірить в високі ідеали, що дійсно співчуває українському народові. Хай прочитає і подумає, скільки то крови коштувало український нарід і як багато часу забрало, щоб ми могли на цій землі почути такі слова з уст американського сенатора. А таких Смитів нам треба, дуже треба їх і в сенатськім комітеті для закордонних справ, щоб і там був хтось, хто знає і серцем відчуває безмежну трагедію України, хто розуміє, ким є наша політична еміґрація, кого і що заступає.

Берім під увагу і те, що на Конґресі було велике число тут родженої нашої молоді, яка бере активну участь у нашому народному житті й для неї було дуже важно почути про життя та боротьбу в підсовєтській Україні з першого джерела.

Отже, якби гостро не критикувати Конґрес за його недомагання, проте він був успіхом, коли глядіти на нього як на маніфестацію української політичної думки, а саме це було досі головною ціллю конґресів американських українців.

Політика демпінґу, але не советського

На зібранні Харчової й Рільничої Організації у Вашингтоні, як одної з комісій Обєднаних Держав, Злучені Держави, разом з Австралією, Канадою й Англією, спротивилися плянові створення Міжнародного Дому Виміни Продуктів. Думка була така, щоб країни, які мають надмір харчових і інших життєвих продуктів, передавали надпродукцію до Дому Виміни ,а звідси ці харчі йшли б на продаж під охороною Обєднаних Держав у такі країни, які мають обмаль своїх життєвих продуктів і яким грозить голод. Країни, які купували б такі продукти, платили б не долярами, а своїми грішми. Для створення такого Дому Виміни Харчова і Рільнича Організація мала б дістати фонд у висоті одного біліона долярів на місце давніше передбачених пять біліонів. До нього Злучені Держави мали б доплатити поновного пів біліона.

Американський представник, Стенлі Ендрус, заявив, що Америка не має наміру призбирувати фонду з слабих валют в нових міжнародних організаціях, а крім того Америка може осягнути бажану ціль, тобто рятувати світ від голоду через „Точку Четверту" інавґураційної промови през. Трумана.

Таку заяву американця підтримати дві країни британської Спілки народів, які продукують збіжжя на експорт, а теж Великобританія, яка сама імпортує збіжжя в більших кількостях ніж інші країни. З їхньої поведінки можна здогадуватися, що тут ідеться про якусь далекосяжну політику.

Тут треба згадати, що самі тільки Злучені Держави мали в половині жовтня таку надвишку продуктів: чотири мільйони балів бавовни, 191 мільйонів бушлів пшениці і 87 мільйонів фунтів масла. До кінця року уряд надіється призбирати 400 мільйонів бушлів кукурудзи, а фармерські спеціялісти надіються призбирати ще більші припаси життєвих продуктів наступного року.

Уряд Злучених Держав призбирує рільничі припаси на підставі закону про субсидії для фармерів ужє 13 років. Коли в однім році є надвишка збіжжя й інших землеплодів, уряд закуповує їх і перетримує до наступного року або й кілька років, якщо зайде потреба, і тоді зуживає їх на порятунок околиць, в яких є недорід. Крім того, на підставі Пляну Маршала, Америка вивозить збіжжя до країн, знищених війною, щоб їх піддвигнути з руїни. У році 1935 закон призначив на фармерські субсидії 30 відсотків усіх митних оплат. У скарбовому році, який скінчився з днем 30 червня б. р. уряд видав на підставі закону про субсидії, 27 мільйонів, а за попередні 4 роки пересічно по 20-34 мільйонів річно. Такі субсидії, зуживані на підтримку цін земельних продуктів, з одного боку рятують американського фармера від занизької ціни збіжжя, з другого боку дають урядові спроможність призбирувати значні припаси продуктів на рятунок чужинних країн від голоду, все одно, чи продається їх за готівку, чи дається на кредит, без надії на грошевий зворот.

Попри таку практику уряд платить ще просто самим продуцентам значні суми, нераз до 50 відсотків вартости збіжжя чи інших землеплодів, призначених на експорт. Це відноситсья до експорту родзинків, сушених сливок, помаранч, помаранчевого соку, яблук і деяких інших родів овочів і то тільки при експорті до деяких країн. Біжучого року уряд доплачує теж по 41-48 центів на експорт одного бушля пшениці на підставі Міжнародної Умови про Пшеницю.

Отже Америка має тепер великі припаси землеплодів і готова до рятункової акції в країнах, загрожених або навіщених голодом. Згаданий спротив американських делегатів у міжнародній Харчовій та Рільничій Організації вказує, що Злучені Держави не хочуть давати своїх продуктів за безцін під опіку цієї Організації, де голос — і право вета — має теж Росія. Це сталося щойно на нарадах у День Подяки, а це вказує, що зайшла якась потреба зміни становища американського уряду.

Фінансові кола вже перед кількома тижнями заповідали, що уряд приготовляє якийсь плян для використання американського збіжжя й інших землеплодів на великий експорт закордон. Такий експорт був би подібний до колишнього советського демпінґу збіжжя в чужинних країнах, який, як говорять, був причиною голоду на Україні, підчас якого померло кілька мільйонів населення. Совети хотіли з одного боку перемінити українських хліборобів на невільників, а з другого боку кинути закордон їхнє збіжжя в такій дешевій ціні, щоб захитати продукцію землеплодів в далеких країнах і довести до зубожіння місцевого населення. Нужда серед населення чужинних країн це звісний засіб советської пропаганди для поширення большевизму, полученого з неволею.

Америка — як кажуть економісти — приготовила свій демпінґ, одначе не для виголодження свого населення, а для втримання цін рільничих продуктів, себто робить це, для добробуту фармерів. Цей демпінґ не має теж на цілі спричинити зубожіння продукуючого населення чужих країн, але рятувати його від нужди і голоду, на які рахує советська пропаганда.

Мина Лобко.

Козачі Держави чи козакія

(Докінчення).

Невдача Південно - Російської Конференції та рішуча відмова Кубані припустити адміністрацію Добрармії користатися для спекуляції її добрами, привели ген. Денікіна до брутального насильства над Кубанською Радою й прийнятою нею Конституцією. Видимим приводом до цього послужив вироблений у Парижі делегаціями Кубані та Горців Північного Кавказу проект „Договору Приязні" між цими двома державами. Проект мусів би ще одержати затвердження Ради й Меджелісу горців. У висліді з наказу ген. Денікіна Кубанська Рада була розігнана, депутат її, священник О. І. Кулабухов, повішений, а 12 депутатів арештовані й вивезені до Царгороду без права виїзду із нього. Повішений був лінеєць, що уживав лише російської мови; серед висланих були чорноморці, лінейці й 2 черкеси. Отже за незалежність своєї країни, за непідлеглість не лише червоній, а й білій Росії, були представники всіх груп населення. Ґвалт над Кубанню пророблено 6-7 листопада 1919 року.

Донський Круг, преса цієї держави й окремі особи ні словом не зареагували на події на Кубані. Кубанська Рада зверталася за допомогою до Донського Круга, а — він прикинувся глухим. Донські провідники були на боці брутальних єдино-неділимців.

Та і при такій розправі Кубанська Рада змусила зрезиґнувати дводушного отамана ген. А. П. Филимонова, відкинула кандидатів ген. Денікіна ген. зайду Покровського й свого ренегата ген. В. Г. Науменка, що був попихачем Денікіна при цих жахливих розправах. Отаманом вона обрала вірного сина Кубані, козака-лінейця ген.-шт. ген. М. М. Успенського. Прийнявши булаву, він не поїхав на поклін до Денікіна, як його попередник, а новому урядові наказав і надалі дотримуватися економічної політики та митної контролі, що запровадив попередній міністер торгу й промисловости, чорноморець В. Іванис. Несподівана смерть з тифу припинила битися серце цього кубанського патріота.

По смерти отамана Успенського, Кубанська Рада на засіданні 31. XII. 1919 р. анулювала всі постанови, нав'язані під багнетами Денікіна, відновила Конституцію й Законодавчу Раду (парлямент), обрала отаманом ген. ш. ген. М. А. Букретова, що був у неласці Добрармії, а уряд сформувала на чолі із зненавидженим добровольцями згаданим В. Іванисом.

Утративши майже усю свою територію, донці знову наглили зі спробою об'єднання козаків. 5. січня 1920 р. в Катеринодарі зійшлися по 50 чоловік від парляментів Дону, Кубані й Тереку і проголосили себе „Верховним Кругом Дону, Кубані й Тереку". 12. січня 1920 новоповставша установа виробила свій статут і деклярувала себе Верховною Владою у названих козачих краях. 16. січня по ініціятиві донців на засіданні В. Круга вже виступив Денікін, а за тиждень (22. І.) за тою ж ініціятивою В. Круг ухвалив знову об'єднатися з ген. Денікіном. На ґрунті цього об'єднання Денікін сформував Південно-російський уряд з переважаючою участю донців на чолі з тоді вже безробітним, головою Донського уряду М. М. Мельниковим. Навіть найбільший „самостійник" Дону, П. Агеєв, що часто виступав проти діяльности Добрармії, зацо одним із її фанатиків ранений, увійшов міністром до уряду Денікіна.

Однак Кубанський уряд дозволив міністрам Південно-російського уряду мешкати в Катеринодарі лише як приватним особам. Скоро цей уряд переїхав до Новоросійського і там за пару тижнів безслідно заник.

Нове живосилом донцями створене єднання з росіянами протрималося лише 10 днів. 2. березня 1920 р. по ініціятиві голови Кубанського уряду Верховний Круг ухвалив уневажнити згоду з Денікіном і себе розпустив. Козачі держави відновили і формальну свою незалежність. У цьому незалежному положенні вони вийшли і на еміґрацію.

З наведеного констатуємо, що на своїх землях провідні верстви Дону й Кубані психічно були протилежні: донська все дбала про єдину Росію, а кубанська прикладала всі зусилля до осягнення незалежности і створення Союзу всіх поневолених Росією народів для боротьби проти неї.

На еміґрації найвиразніший „самостійник" — депутат Донського Кругу, полк. Гнілорибов, уже на початку 1921 р. сконтактувався з „Російським Політичним Комітетом" Б. В. Савінкова і почав видавати часопис „Казачьи Думы". Але невдовзі Савінков і Гнілорибов почемчикували в СССР. Там перший кінчив життя, вискочивши з вікна 5-го поверху Бутирської в'язниці в Москві, а другий щез без сліду.

Взагалі ж кубанська інтеліґенція на еміґрації співпрацювала з різними поневоленими народами, зокрема вона була помітна серед українців. У високих українських школах вона мала чільних представників серед професури, студентства й інженерів. Натомість інтеліґенція Дону переважно плентала за недоґризками російських політичних партій та установ.

У р. 1925 одна з держав-сусідок України побажала створити собі на майбутнє союзників з козаків, організуючи їх в „окрему націю". Представник цієї держави звернувся насамперед до кіл близьких до уряду Кубані, а ті йому порадили поляків з Познані проголосити „Познанською нацією"... Після цього він знайшов з еляcтичнішим сумлінням та гнучкішим хребтом кубанця Г. А. Білого. Додавши до нього донського полка Флорова та належну кількість серебренників, одержали редакторів журналу „Вольное Казачество". До останнього ні один з відомих політичних діячів Кубані, що не скомпромітувалися, не дописував. Його переважно обслуговували донці. Полк. Флоров скоро помер і Білий один перебрав редагування.

На першому ж році існування журналу через фінансові суперечки від нього відкололася група співробітників, переважно донців, на чолі з п. Глазковим. Опозиціонери підняли ідею „Козачої Нації" і почали про це писати у неперіодичному журналі „Казаки" (цикльостилевий друк). Думка про „Козачу націю" прийшла до смаку й хлібодавцям „Вольн. Казачества". Останнє найняло „історика" депутата Донського Круга полк. І. Ф. Бикадорова. Він і склав „історію" повстання „Козачої нації". Але після написання трапився конфуз. Пан Бикадоров відмовився від своєї історії, як русскій чоловік.

Варт пригадати, що донці з „Вольн. К-а", чи „Казаки" визнавали авторитет от. А. П. Багаєвського, загально відомого монархіста - єдинонеділимця. По його смерти, у 1935, взяли участь у обранні ще ви-

(Докінчення на стор. 3-тій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

1)

I. УЧАСНИКИ

Четвертий Конґрес Американських Українців, підготований і скликаний Конґресовим Комітетом згідно з постановами статуту, відбувся в суботу і неділю, в днях 5-го і 6-го листопада, в приміщеннях готелю Статлер у Вашинґтоні, Д.С. В Конґресі взяло участь 308 зареєстрованих делегатів, що репрезентували 422 центральних і місцевих організацій, та 117 зареєстрованих гостей. З центральних краєвих організацій були заступлені:

Український Народний Союз;

Стоваришення Українців Католиків в Америці „Провидіння";

Українська Народна Поміч в Америці;
Союз Українок Америки;
Ліґа Української Молоді Північної Америки;
Ліґа Української Католицької Молоді Америки;
Організація Державного Відродження України;
Організація Оборони Чотирьох Свобід України;
Організація Українських Іміґрантів „Самопоміч";
Українські Американські Ветерани;
Об'єднання б. Вояків Українців в Америці;

Між делегатами були такі, що заступали одну, дві або й більше місцевих організацій.

На Конґресі були заступлені українські громади та їх організації зі стейтів: Ілиной, Калифорнія, Коннектикат, Масачусетс, Мериленд, Мишиґен, Ню Джерзі, Ню Йорк, Огайо, Пенсилвенія, Ровд Айленд, Тексас і Вашинґтон, Д.С.

Між гостями були приватні особи та представники груп і організацій, які статутово не могли бути активними учасниками Конґресу.

II. ПРОГРАМА

Четвертий Конґрес Американських Українців відбувся з такою програмою, проголошеною раніше в пресі:

I.

Відкриття; Молитва;
1. Предложення і схвалення програми Конґресу;
2. Вибір президії Конґресу і Комісій: виборчої, резолюційної і статутової;
3. Звіт голови УККомітету, Степана Шумейка;
4. Звіт касієра Дмитра Галичина;
5. Звіт Секретаріяту;
6. Звіт Контрольної Комісії;
7. Дискусія над звітами;
8. Привіти-деклярації від українських земель:
 а) Центральна Україна — проф. Пантелеймон Ковалів;
 б) Галицька Україна — посол Василь Мудрий;
 в) Карпатська Україна — проф. Авґустин Штефан;
 г) Буковина — проф. Роман Смаль-Стоцький;
9. Привіти: а) листовні, б) від центральних американсько-українських установ;

II.

Реферати:
10. Американські українці й визвольні змагання українського народу: — д-р Лука Мишуга.
11. Визволення України — міжнародна справа: — проф. Лев Добрянський;
12. Роля жінки в політичнім житті та визвольних змаганнях України: — Людмила Івченко;
13. В обороні української Церкви і культури: — проф. Микола Чубатий;
14. Сучасний стан України під Совєтами: — проф. Михайло Ветухів;
15. Розбудова УККомітету: — Дмитро Галичин;
16. Дискусія над рефератами;

III.

17. Звіт Статутової Комісії;
18. Вибір нової Екзекутиви;
19. Вибір Контрольної Комісії;
20. Резолюції;
21. Різні справи;
22. Закриття.

Поза програмою Конґресу, але в його рямках та з його нагоди відбувся Концерт Капелі Бандуристів під мистецьким проводом Григорія Китастого, та Вистави Українського Мистецтва, приготована мистцем Святославом Гординським.

III. ВІДКРИТТЯ КОНҐРЕСУ

Четвертий Конґрес Американських Українців відкрив голова УККомітету, Степан Шумейко, в год. 10:45, в суботу, дня 5-го листопада. Він попросив приявного на залі на чолі делегації Комітету Українців Канади, його голову о. д-ра Василя Кушніра, щоб провів молитву.

О. д-р В. Кушнір провів „Отче Наш".

Приявна на залі співачка Марія Боднар започаткувала і зібрані відспівали американський Національний Гимн.

Степан Шумейко відкрив конґрес та привітав делеґатів і всіх приявних такими словами:

Відкриваю Четвертий Конґрес Американських Українців; вітаю щиро всіх присутніх делегатів і гостей а через них і весь наш американсько-український загал. З особливою приємністю вітаю делегатів з нової іміґрації, які перший раз в цій свобідній і свободолюбній землі беруть активну участь в Конґресі Американських Українців. Український Конґресовий Комітет був створений під час другої світової війни з тою метою, щоби організованим та одностайним способом стати в обороні політичних і національних прав української нації проти червоного та гнідого насильства, як також в обороні Америки, її воєнних зусиль та свобідного способу життя. Протягом майже десятилітної діяльности, Український Конґресовий Комітет, в міру своїх сил, реалізував наложені на нього обов'язки. Ситуація, в якій опинилася українська визвольна справа по другій світовій війні, змушує нас до політичної чуйности та поготівля. Тільки та частина народу заступає правдиві державницькі інтереси нації, яка їх може виявити свобідно. Цю можливість мають українці тільки за залізною заслоною. Ця дійсніть вкладає на Вас, шановні делегати, не тільки на Конґрес, але головно дома, в громадах, повинність активної піддержки праці Українського Конґресового Комітет а з тимі української визвольної справи. Несімо спільно українську правду в світ і вона певно переможе!

(Дальше буде)

М. Дурделла.

МАРА КОМУНІЗМУ

ОСНОВНИК І Б. РЕДАКТОР КОМУНІСТИЧНИХ У. Щ. ВІСТЕЙ ПРО КОМУНІЗМ

ЧАСТИНА ДРУГА.

2)

16. Мара світової комуністичної революції.

Мара світової комуністичної революції „бродить по Европі" й по всіх інших частинах кулі земної завдяки існуванню двох сил: червоних армій та п'ятих колон в різних некомуністичних країнах. Про поборювання п'ятих колон (компартій) говорено вище. Ми прийшли до висновку, що потрібна фронтова атака на ті колони, а саме, заборона компартій та комуністичної пропаганди подібно, як забороняється нацистсько - фашистівські організації й пропаганду на тій підставі, що вони вдаряють в саме існування культури й цивілізації, опертої на засадах свободи думки, слова, організації, преси, релігії свободи народів і людини.

Рівночасно потрібно зістругати гострі канти індивідуалістичної системи продукції, усунути небезпеку криз та безробіття, залагодити спірні питання що до умов праці, зліквідувати мешканеві нетри, вдосконалити систему соціяльного забезпечення, наділити працюючі маси більшим довірям та втягнути їх в увесь процес продукції.

Для координації дії всього протикомуністичного світу треба створити Антикомінформ на чолі з першорядними фахівцями в поборюванні комуністичної пропаганди.

Друга сила „світової революції" — червона армія — з далеко більш реальною загрозою. Вона на своїх багнетах тримає місію світової комуністичної революції і жде тільки на команду. Проти цеї загрози стоять армії західньо-европейських та американських країн. Справді є ще багато таких людей (як Волес і Ко. в Злуч. Держ.), що цю загрозу ігнорують, не визнають її за дійсну, але число тих людей зменшується з кожним днем, бо Совєтський Союз сам підсуває їм під ніс докази своїх злочинних дій і замірів.

Все ж таки число тих, що ігнорують, не доцінюють загрозу з боку сил „світової революції" є досить велике, щоб гамувати темпо підготовки західнього світу до успішної оборони. Здається, всі теперішні уряди західніх держав (а ті уряди, з винятком Еспанії, є виразником волі й думки більшости народу). здають собі справу з навислої небезпеки зі сторони половини Европи, озброєної від ніг до голови. А однак підготовка до успішного, своєчасного відпору йде слимачим кроком. Це треба віднести на рахунок не так п'ятих колон, як радше тих сліпих, що не добачують ґрізної небезпеки з певної віддалі, а тільки тоді, як уже летять бомби їм на голови.

Цим сліпцям деякі останні потягнення большевиків ідуть на руку: відступ у Берліні, відчинення комунікації поміж західньою та східньою Німеччиною, готовість у справі мирового договору з Австрією й т.д. Треба б цим Волесам прочитати брошурку Леніна-Макіявелі п.наз. „Один крок назад, два вперед". Большевизаки ввесь час практикують засади там виложені. Після останніх посунень большевиків їхній майор Патент в Берліні давав такі вияснення большевицької тактики й стратегії (за газетними звітами): „Остаточною метою комунізму й надалі залишається світова революція. Лише тактичні засоби, щоб досягти її, міняються. На далеку мету їх треба припасовувати до краєвих та міжнародних обставин. До большевицької тактики належить також ‚організований відступ' під час спаду революційних можливостей... Вибір слушного моменту для рішучого удару — вирішальний. Якщо ворог сильніший, то не треба битися головою об стіну, а треба на нього напасти й знищити його після відпочинку, коли його сили починають розкладатися..."

Так вияснив большевицький майор Патент Леніно-Сталінську тактику. „Революційна ситуація", на думку большевицьких матадорів, не існує тепер в Західній Европі. (В Китаю існує!), і тому на якийсь час треба заховати хвіст під себе, заговорити дещо солодше, бо ворог тепер сильніщий.

Чи Волеси і Ко. воліють чекати, аж доки відношення сил не зміниться? Це б називалося: „кого Господь хоче покаради, то тому розум відбирає".

Большевики тепер в Европі дещо „відступили", бо Захід устабілізувався, позбувся майже цілком повоєнної крізи. В Берліні на одну західню марку йде аж п'ять східніх марок большевицьких (перед роком ті марки були рівновартісні). Це показник господарчої сили Заходу та немочі Сходу. Отже треба було большевикам дещо ‚відступити", зробити один крок назад: Але вони вже глядять з запертим віддихом на чотири мільйони безробітних в Америці, як на ознаку сподіваної ними нової крізи „Світова революція" вже готова до зроблення „двох кроків" вперед.

Козачі Держави чи козакія

(Докінчення зі стор. 2-гої)

разнішого слуги скрахувавшої династії, останньо призначеного нею наказним отаманом на Дон, графа Ґрабе. Він і очолював донську еміґрацію до смерти (1938 р.).

У 2-гу світову війну „Вольное Казачество" розбіглося. Його редактор Білий опинився в Африці. Глазков, Безуглов, Поляков і інші з „Козакії" хутко примостилися і до націоналістів. Одержали субвенцію й почали видавати „Казачий Вестник", у якому на всі боки вихваляли тоталітаризм та його вождів Гітлера, Гімлера й інших. Словом, всемірно допомогали „будувати Нову Европу". Про людське око вони мали й пару кубанців, як попихачів.

Коли на своїй Землі Кубані створили боєву „Кубанську Дивізію", у Берліні донці організували „Управління Козачих Військ" на чолі з к. отаманом П. Н. Красновим, незаперечним недилімцем. На попихачів і тут найшли кубанських ренегатів — ген. Науменка та Шкуру. Опіку над збігцями й інвалідами в Тиролі передали большевицькому провокаторові. При окупації за всю цю гру заплачено головами тисячів кубанських старшин, і десятків тисяч козаків, інвалідів та цивільної людности. Голівка також вскочила й повішена на дорогому їй Московському майдані (Краснови, Шкура, Келеч-Гірей і інші).

Прийшла окупація. За рік пп. Глазков, Безуглов, Поляков "перевиховалися" на демократів, почали на циклостилі сперш видавати „Козакію" з хвалою вже замість Гітлера, Гімлера — Трумановi, Айзенгаверові, Етлі. Не забуто й про кубанців. На останньому з'їзді козакійців обрано „Всекозачим Походним Отаманом" Г. Білого з залишенням його надалі в Африці, щоб не заважав донцям. Трапилася й ще одна „зрада". Найактивніший борець за всеказацтво, один з найталановіших донських поетів і письменників П. Поляков перейшов у шереги русских. Тепер ця група розжилася на нормально друкований орган „Казачье Единство".

Пару років тому у Ню Йорку зорганізувалася здекларована єдинонеділимська група донців, що за фірму взяла „Общеказачью Станицу" (видає общеказачий неперіодичний журнал). Для виправдання фірми ця організація тримає коло чорних дверей і пару спантеличених кубанців, щоб платили членські внески й принагідні пожертви. Взагалі ж у загально козачих організаціях донці монополювали собі керівництво й можливі платні посади. Вони верховодять і втягають кубанців і далі у загально російське річище. Тому до цих організацій можуть входити лише спантеличені, чи дводушні кубанці.

Отже бачимо, що й на еміґрації психіка донців лишилася та сама. З такими проводирями, як кажуть, „кубанцям прясти незруки". Кубанці мають триматася позиції, що дала їм ще дома вибрана ними Рада: „Своя незалежна держава". Їм по шляху з усіма, хто щиро бореться за визволення свого народу. Тому для них принцип окремих держав є мірodaйний і до нього вони мусять стреміти. „Козакія" є облудою, якою прикриваються дійсні цілі досягнення єдиної неділимої Росії.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Роковини Першого Листопада

6. листопада ц. р. святкувала українська громада Амстердаму 31-ші роковини Листопадового Зриву. Майже двогодинну програму вечора, що відбувся в залі Литовсько-американського клюбу, заповнили промови, виступи хору і деклямації. Декоративне оформлення сцени (роботи Л. Добрянського), що зображувало сильветку собору св. Юра у Львові на тлі темносиньої ночі, викликало зараз при піднесенні заслони урочистий настрій. Програму обрамовували два гимни, відспівані присутніми: на початку американський, на закінчення український. Промови, що були центральною частиною програми, розпочав по-українськи Борис Губка. Високу інформаційну вартість мав змістовний і добре виголошений по-англійськи виступ М. Комаринського, що на канві української історії схарактеризував Листопадовий Зрив як один з логічних етапів у ході визвольних змагань України. Емоційно насичений був фраґмент із споминів полк. Т. В. Банаха, що повною безпосередности розповіддю заставив усю залю ще раз пережити те, що переживав він, як учасник листопадових подій у Львові. Він же виступив як дириґент місцевого чоловічого хору „Калина" (17 осіб), що відспівав кілька стрілецьких пісень в обрібці Гайворонського, а також хорові композиції О. Осташевського, С. Людкевича і Китастого. Замітною точкою програми була в'язанка стрілецьких пісень на цитрі в виконанні п. Климентини Банах. Доповнили програму молоді декляматори, Маруся Бішко і Мирослав Кравс. Юрій Мельничук дав себе пізнати як добрий інтерпретатор поезії Є. Маланюка „Триптих". Програма була складена відповідно до засобів, якими тепер розпоряджає місцева громада, але видно було дбайливість і щире бажання по змозі якнайкраще відзначити Великі Роковини. При тій нагоді зібрано на добродійний фонд 80 долярів.

Роман Завадович.

МІСТО НЮ ЙОРК

Підготовка до складення суспільно-господарської Ради.

Ню Йорк. — У суботу 19-го листопада в домівці „Самопомочі" при Сьомій вулиці відбулося чергове засідання Ініціятивного Комітету Суспільно-Господарської Ради під головством проф. Івана Паливоди. Приявних було 9 членів Комітету. В трьох-годинній діловій дискусії обговорено оформлення товариства Суспільно - Господарської Ради, яка побіч самого адміністраційного апарату мала б вести працю в секціях, до яких увійдуть знавці поодиноких ділянок бизнесу й підприємств. Докищо рішено покликати до життя такі секції: правно-організаційну, ідеологічну, фінансову, статистичну, кооперативну, приватних інтересів та підприємств, банкову, будівельну, фармерсько-поселенчу і лісову. Для викінчення організації Ради і евентуального вибору уряду мають відбутися окремі сходини в суботу 3 грудня, на яких, крім дотеперішніх членів Ініціятивного Комітету являться кооптовані фахові знавці різних господарських ділянок.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Теж і наша громада помагає!

Як ми почули розпучливі голоси, якими взивав ЗУАДКомітет наше громадянство рятувати переселенчу акцію, так зараз і відізвались на це. Братство св. о. Николая, від. 5 У. Н. Союзу, ухвалило на своїх зборах одноголосно виасиґнувати з каси $100. Так само Український Демократичний Клюб ухвалив на своїх зборах $50. Обидві суми вислано в призначене місце. Звернувся до нас теж Переселенчий Осередок з Ню Йорку за поміччю, що то займається скитальцями в пристані. Члени Братства зложили на зборах на ту ціль $24 на руки п-ні Левицької, знов на пікніку Братства вручили паням Левицькій і Демидчуковій $58. На новім мітінгу Братсва члени зложили $42 і передали п-ні Левицькій. Отже разом $120. Крім того Братство вислало $20 як вкладку до Українського Конґресового Комітету з нагоди Конґресу в Вашинґтоні. Наша громада заопікувалась теж скитальцями і багатьом вишукала роботу та мешкання. Зробила, що могла.

Збірку в сумі $42 зложили: І. Білоус $5; по $2: І. Сидор, М. Ґалан, С. Кривен, М. Пишняк, С. Антонишин, М. Зоровенний, М. Фіґурський; по $1: А. Бурдиґа, М. Команда, М. Левицький, Н. Такака, С. Сенюк, Й. Кунька, Ю. Скиба, І. Марко, А. Галатин, А. Микитин, А. Паламар, І. Кухарський, П. Гаврилець, О. Ліщак, М. Борис, Л. Литвин, А. Періг, С. Підгірний, О. Мартин, Г. Василик, П. Барнич. Решта дрібними.

І. Сидор.

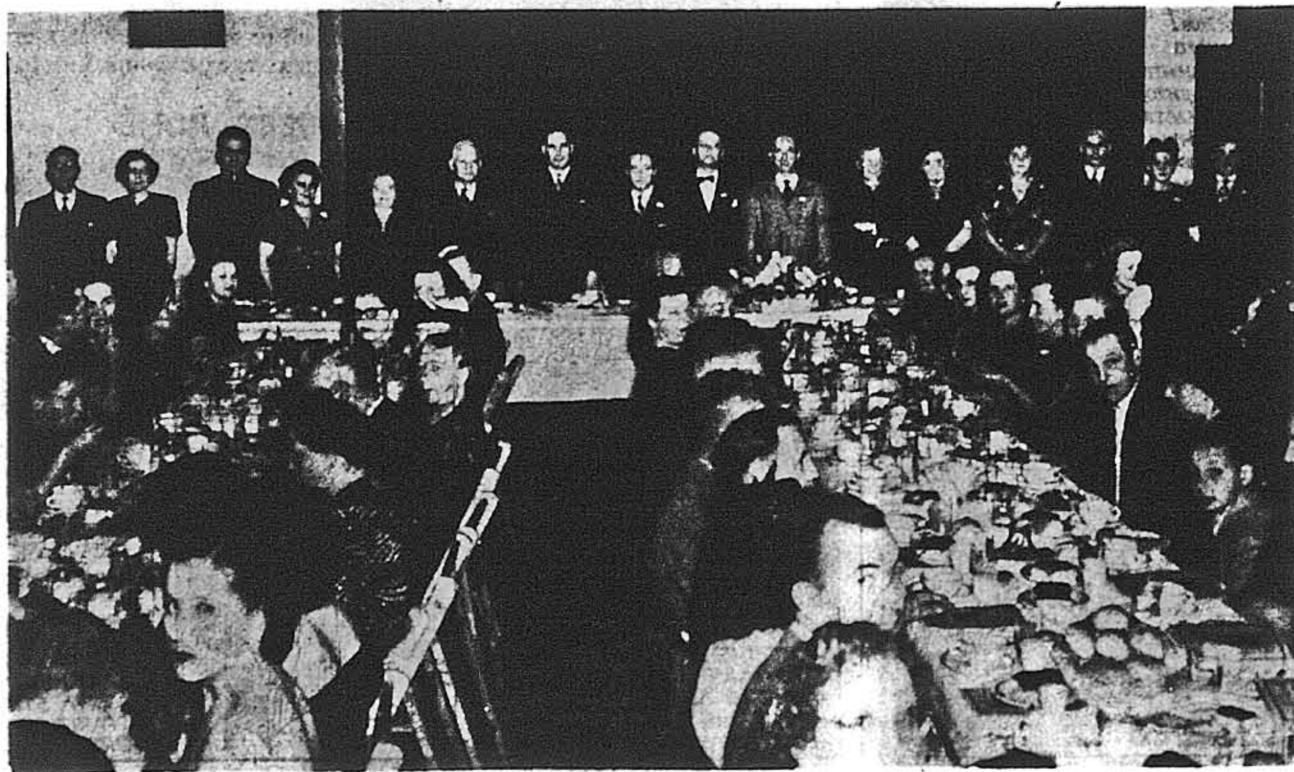
НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 33.

Відділ:		Жертва:
	Касіян Гринь	$ 5.00
	П. Космій	3.00
	Stefan Saworsky	2.00
	Анна Мельник	2.00
	Іван Долинюк	2.00
	Інж. Гарасевич Яро	2.00
10	Harry Rubas	2.00
14	Микола Кормелюк	2.00
18	Микола Запко	2.00
45	Дмитро Веселик	2.00
45	Harry Hryshchyshyn	2.00
45	Мих. Дубас	2.00
57	Федір Сташко	2.00
69	Harry Cook	3.00
98	Іван Ґевчук	2.00
127	Іван Ґуд	2.00
129	Михайло Дзярський	2.00
129	Михайло Баран	2.00
129	Максим Олексів	2.00
129	Анастазія Мороз	2.00
144	Кирило Волощук	2.00
146	Андрій Ґадовський	2.00
156	Михайло Яцик	2.00
156	Франко Трось	2.00
156	Семен Чабан	2.00
156	Прокіп Блотний	2.00
156	Григорій Давид	2.00
156	Павло Шабатура	1.00
156	Володимир Комендачнук	1.00
156	Василь Федорович	1.00
176	Мих. і Марія Патроник	3.00
182	Іван Завада	2.00
199	Лука Намака	3.00
241	Михайло Познайський	1.00
258	З братської каси	5.00
258	Василь Головецький	2.00
286	Дмитро Мельник	1.00
289	Андрій Гусар	2.00
289	Микола Головка	2.00
289	Петро Дрон	2.00
289	Василь Б. Гусар	2.00
295	Ґнатко Лесняк	2.00
300	Тришніцький М.	2.00
300	Губернович М.	2.00
300	Олексюк В.	2.00
300	Шибінський Н.	2.00
300	Романів В.	2.00
300	Корчак Ф.	2.00
300	Павцьо С.	1.00
325	Stephen Dyke	2.00
334	George Kocishewsky	2.00
337	Василь Захарків	2.00
345	Петро Качмар	2.00
361	Максим Паньків	2.00
364	Адам Завінський	2.00
364	І. Кухта	2.00
364	Т. Данилович	2.00
364	С. Чорний	2.00
364	С. Щерба	2.00
364	С. Ячишин	2.00
364	M. Senty	1.00
370	В. Колесняк	2.00
370	Р. Голубович	2.00
372	Andrew Kochut	2.00
385	Йосиф Олійник	1.00
464	Тихон Семенчук	2.00

БЕНКЕТ, ВЛАШТОВАНИЙ МОЛОДДЮ У. Н. СОЮЗУ В ВИЛКС-БЕРІ В ЧЕСТЬ ГРИГОРІЯ ГЕРМАНА, ДІЮЧОГО ПРЕДСІДНИКА У. Н. СОЮЗУ.

Бенкет відбувся дня 12. листопада ц. р. в авдиторії Церкви св. Петра і Павла. При головнім столі (рахуючи зліва): д-р В. Корецький з дружиною, о. Богдан Олесь, п-ні Герман, п-ні Капітула, Дмитро Капітула, Дмитро Галичин, Григорій Герман, адв. Й. Дж. Томасцік, Метро Ораль, о. Володимир Пашковський, п-ні Ольга Пашковська, о. Андрій Хлистун, п-ні В. Гамука, Волтер Гамука, п-ні Ольга Маліщак і Михайло Маліщак.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЛУДЛОВ, МАСС.

Молодь при праці

Здавалося б, що наша молодь відійшла раз на все від українського коріня своїх батьків та замериканізувалася, махнувши рукою на все своє рідне. Таке враження можна було мати ще перед двома місяцями, перед приходом до нас нового пароха о. Д. Кульматицького. Ані в церкві, ані в нашому тов. ім. І. Франка не брали ніякої участи. Старші з болем серця приглядалися байдужісті своїх дочок і синів та бідкалися над будучою долею народнього майна, а саме гарної церковці і просторої галі, яке роздобули протягом 30-літньої тяжкої праці тут. І щоденні розмови про причини відходу їхніх дітей від українського табору непокоїли їхні серця. Але це не мало глибших основ, бо ця молодь не мала атракційного осередку, що гуртував би та зміцнював українського духа.

Положення змінилося з приходом нового пароха о. Д. Кульматицького.

Коли перед тим можна було бачити молоді лиця лишень на Різдво і Великодні свята, так знову тепер ця молодь що неділі наповняє досить простору церковцю.

Велика скількість машин біля ньої, тамують вуличний рух. Це звернуло увагу репортера зо „Спринґфилд Нюз" і він вступив в церкву, поробив знимки і довгу статтю про це написав в цім часописі.

Молодь почала не тільки ходити до церкви, але бере активну участь в суспільнім життю. Найкраще це виявилося при посвяченні новокупленого кивота і при влаштуванні двох величавих пікніків на фармі п-ва Кондаревичів.

Гріхом було б поза працею нашої молоді покинути і працю наших старших пань, які не жалують ані труду, ані грошей для громадського діла. Провід ведуть п. Мельник К., п. Пукіш Н., Заячківська М., Кульбанська Е., Столяр Н., і інші.

Найбільше старанню над організацією тутешної молоді докладає Щурко М., Пукіш М. і Яців Стеля.

З ініціятиви п. Харка Дамяна переведено збірку на цілі ЗУАДК, яка принесла $32. гроші вислано до ЗУАДК у Филаделфії. І так зложили: о. Д. Кульматицький $7; по $2: М. Пригода М. Куляга, Р. Сренчук; по $1: М. Пукіш, П. Пилипів, Мельник, М. Заячківська, І. Андрусик, І. Набережний, Г. Матурніцкий, С. Яців, І. Кіпсіти, М. Цольти. Решта дрібними датками.

Є всі дані, що наша молодь рамя об рамя працюватиме зі старшими та спільно з новим парохом виведе громаду з дотеперішнього летарґу.

Хомин Павло.

ДІТРОЙТ, МИШ.

На працю УККомітету.

Список жертводавців на цілі У. К. Комітету, котрі зложили на вічу в справі підготовки IV. Конгресу Американських Українців, що відбулося дня 9-го жовтня 1949 р.

По $5: І. Бойко, І. Вишатицький, А. Гаврилюк, Г. Гаврилюк, І. Гакало, М. Галиш, В. Дідик, В. Довгань, Дутка, М. Задойний, В. Захарійчук, В. Козаченко, М. Копинець, В. Левицький, С. Левкут, О. Лободоцький, Б. Максимюк, Д. Марцінів, П. Нагайло, А. Ониськів, М. Перерецький, Пиріг, І. Семеґен, П. Семеґен, Р. Сітой, П. Сотник, І. Столяр, П. Тимочко, Т. Торський, Р. Туркевич, В. Тустанівський, С. Чистух, М. Шустакевич і жена, В. Юркевич; по $3: І. Василюк, Т. Миськів, В. Угрин; по $2: П. Бас, І. Бойко, Т. Виннинчук, Т. Коваль, А. Нечай, І. Онуфрик, З. Орищин, К. Піпка, О. Процик; по $1: В. Боровський, І. Ващук, Н. Водяник, М. Дужий, М. Дякун, П. Залуга, П. Запорожець, І. Козяр, Н. Кузьо, І. Куцло, А. Любінська, В. Маріяш, О. Мацілинський, А. Петрик, Н. Питель, Ю. Ревай, Я. Сена, А. Сисак, Торчевський. — Дрібними датками $5.90. — Разом усього $221.90.

Пилип Сотник, секр.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В статті Никона Немирона п. н. „Михайло Грушевський" має бути, що Українське Наукове Товариство в Києві основував Грушевський в 1907 році, а не в 1904, як було помилково надруковано.

БОЛЬШЕВИКИ САМІ ЛОВЛЯТЬСЯ НА БРЕХНІ

До нашої редакції прислав один відомий громадянин допис на повижчу тему і на це подає доказ з большевицьких документів. Громадянин до війни мав брата в Західній Україні, писав до нього листи в 1947 і тоді дістав від нього у відповідь два листи. Опісля писав ще 13 листів один по одному, але вже відповіди на них не було. Тому в квітню 1949 р. написав він поручений лист з залученою урядовою карткою на відповідь. На цей лист прийшло потвердження на залученій урядовій картці з підписом брата, наче б то він лист отримав. Брата в Америці це здивувало, бо брат в краю писати не вмів, а що тепер він мав би 68 років, то нема мови, щоб він навчився писати. Приглядаючися ближче, американський брат завважав, що на картці витиснена печатка поштова: Москва-Баам-Узел і це йому отворило очі. Отже лист не дійшов до Західної України, де живе брат, а хтось в Москві за нього підписав американську урядову посвідку і відослав назад. З того заключення різне, а зате одно правдиве, тобто таке, що большевики збрехали, коли написали в імені брата, що він лист дістав. Що сталося з братом, він не знає. Здогад: Совети покарали його за переписку з братом в Америці.

„РОЗМІРИ ЗЛОЧИНУ" — АЖ ДО УКРАЇНИ.

Ню Йорк. — Під заголовком „Розміри злочину" містить Ню Йорк Джернал-Амерікен статтю з признанням для Литовсько-Американського Конґресу за його натаврування совєтського безправства, започаткованого Гітлером. „Це безправство залляло неволею Польщу, Литву, Латвію, Естонію, Чехословаччину, Україну, Румунію, Болгарію, Угорщину, Альбанію, Югославію та частини Австрії й Німеччини" — сказано в резолюції Конґресу. — „Це є ліста сателітів в Европі" — каже газета від себе. Ні одна зі згаданих націй добровільно й охотно не прийняла затоплення в російській імперії. Багато з них були нападені й завойовані російськими арміями. Решта з них попала під інфільтрацію російських агентів і їх зрадили їхні власні зрадники. Кожна з тих націй втішалася незалежністю й зазнавали пошани інших суверенних держав" — пригадує газета, а потім кінчить резолюцією Литовсько-Американського Конґресу: „Мільйони невинних народів виголоджується до смерти в невільничих таборах в Арктичній Росії на підставі програми винищування населення народовбивством. Людей збивають докупи наче масу роботів".

УКРАЇНСЬКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС В АРГЕНТИНІ

„Овид" — "HORIZONTE", український ілюстрований часопис, ч. 2, за вересень 1949, попав у нашу редакцію. Видає Микола Денисюк, редагує Колегія. Адреса видавництва: Curapaligue 790, Buenes Aires. Річна Передплата 4.50 арг. певів. Газета містить статті на теми: Міжнародна політика й економічні справи; українське політичне й громадське життя; наука — література — мистецтво; історія; аргентинські справи (останній відділ по еспанськи). Обєм тижневика: 16 сторінок половини аркуша.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ПОДЯКА

Вп. Панству Осипові і Тусі Кочанам, Джоліст, Ілл. складаємо оцим нашу сердечну подяку за поміч через довший час нашого побуту в Австрії та за спровадження нас до З.Д.А. Тут прийняли нас щиро як рідні, помогли улаштуватись та підшукали працю. Цінимо це все тим більше, що Вони крім нас спровадили ще кільканадцять осіб, та дальше не жаліють труду ні коштів і висилають нові аплікації, щоби прийти з помічю скитальцям.

Зокрема сердечно дякуємо **Вп. Панству Степанові і Олі Пельц з Ню Йорку,** котрі також спішили нам з матеріяльною допомогою, а їх хата стала наче гостинним транзитом, де і ми маля змогу відпочати по відбутій дорозі та зазнали багато тепла і сердечности.

Михайло і Галя Кунінські,
Марія Коржинська.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Отцим повідомляємо всіх членів Тов. Дністер, від. 361, що річні бизнесові збори відбудуться в суботу, 3. грудня, в шкільній авдиторії св. Юра, 217-219 Іст 6. вул., точно в годині 7:30 ввечір. Просимо всіх членів прийти хоч раз на рік на річні збори, тому, що є дуже важні справи до полагодження. Також буде справи виборчих зборів. — За уряд: Н. Левкович, предс.; І. Шемен, кас.; П. Кучма, фін. секр. С. Левко, рек. секр.

СЕҐІНАВ, МИШ. — Відділ 309 повідомляє своїх членів, що річні збори і вибір уряду на 1950 рік відбудеться в неділю, в год. 1:30 пополудні у робітні Фил. Кобас. Не явившіся члени підлягають карі 1 дол., а члени 50 цнт. — Ф. Кобас, предс.; А. Варяи, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 155, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в пятницю, 9. грудня, точно в годині 7. ввечір, в гали де звичайно. Просимо членів прийти та вислухати звітів контр. комісії і урядників з цілорічного діловодства та вибрати уряд на 1950 рік. Будемо приймати нових членів без вступного. — За уряд: І. Будняк, предс.; І. Макар, кас.; М. Чумер, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ЗІНКЕВИЧ ПЕТРОНЕЛЯ з Микулиниць, почта Снятин, пошукує **МИХАЙЛА КОЗУЛЬКЕВИЧА** зі Снятина і **КАТЕРИНУ КРУЧКО та АННУ ГРИГОРЧУК** з Микулинець. Хто знає про них, або вони сами, то прошу писати на адресу:

PETRONELIA ZINKEWYCZ
308 E. Main St., Mechanicsburg, Pa.

КУЦИЙ ПАВЛО пошукує дві тітки: **ПАРАСКЕВІЯ і МАРІЯ ШЕВЧИШИН.** Марія по чоловікові **МАЮК**, урд. в с. Двірцях, пов. Бережани. Зараз замешкують в Ню Йорку. Хто про них знає, або вони самі, прошу відгукнутися на таку адресу:

KUCYJ PETRO,
4905 Porath Dearborn, Mich.

ПОДОЛЯНКА ПИЛИП,
c/o Mr. Cole Highlandale
Greenwood, Miss.
пошукує
НЕВПОРАННОГО ТЕОДОРА.

Розшукую пана **КУЛИКА**, який походить з Польщі і давно вже в Америці. Мав в Києві двох братів: Дмитра Кулик без одної руки, мешкав на Андріївському-спуску, та Микола Кулик, мешкав Хрещатик ч. 10 і мав дружину Софію, яка походила з родини Марцінкевич, та двоє дітей Миколу та Надію. Розшукує Марія Марцінкевич - Шаповал. Хто знає про него прошу сердечно писати на таку адресу:

MARIA MARZINKEWITSCH-SZAPOWAL
c/o Mr. Huenefeld
Aurora, Nebraska

Справлення адреси.

о. П. КОРСУНОВСЬКИЙ просить всіх своїх приятелів виправити в своїх адресарах його адресу на нову:

Rev. P. Korsunowsky
511 Jackson St., Taft, Calif.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМА НА ПРОДАЖ

З причини самітности я є примушений продати 80 акрів урожайної землі, модерно влаштований дім на 15 кімнат, 10 акрів лісу, добра дорога, 2 милі від Саратоґа Лейк, придатне місце для літнього ресорту. Висока місцевість, здоровий клімат, багато людей приїжджає з Ню Йорку на відпочинок. За точнішими інформаціями пишіть до:

W. E. WALLEN,
R. D. 1, Stillwater, N. Y.

ПРАЦЯ

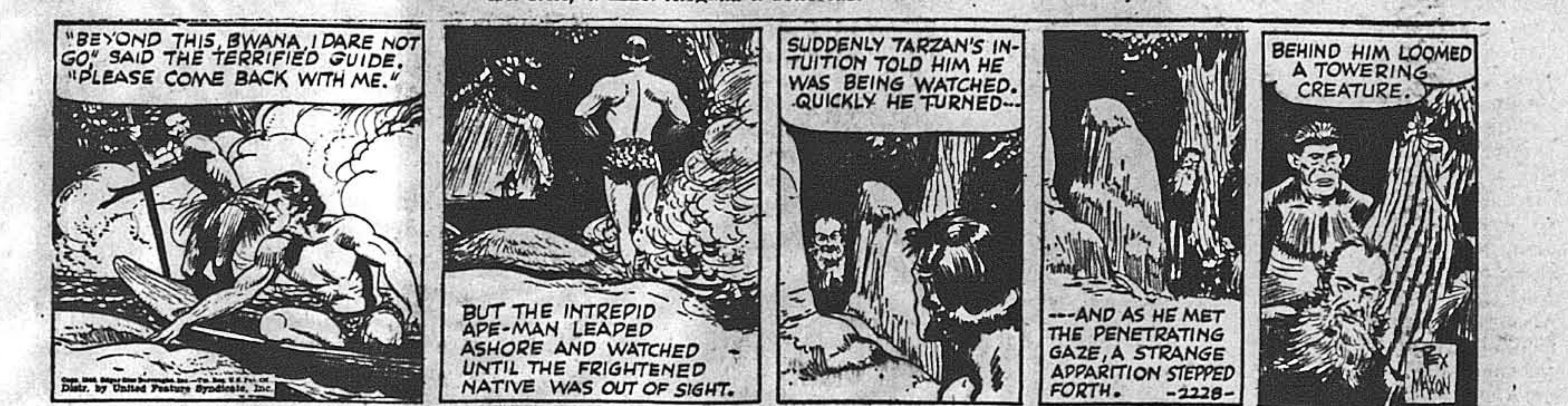
ПОТРІБНО ЖІНКИ, до 40 років, шити при футрах. Досвід не потрібний. Години від 9 рано до 6 ввечір.

HARRY KOWERDOWICH
434 East 6th St., New York City
Tel.: SPring 7-3566.

ВПРАВНОГО ЛАЙНОТАЙПІСТА (ВИБІЙНИКА)

зі знанням української і англійської мов та основаним знанням друкарського ремесла (праці на лайнотайпі) приймемо негайно на роботу. Тільки кваліфікованих лайнотайпістів і з відповідною практикою прохаємо зголоситись до Адміністрації „Свободи", листом або особисто.

ТАРЗАН, ч. 2228. Людина й велетень.

„Поза оцю границю, пане, не смію піти" — сказав провідник.

Одначе неустрашимий малпочоловік вискочив на беріг і глядів за перестрашеним провідником, доки він не щез з очей.

Нагло Тарзанове відчуття сказало йому, що його хтось підглядає. Він обернувся...

...і зустрінувся віч-на-віч з дивним явищем, яке вийшло наперед.

За ним ступало якесь сотворіння наче вежа.